



Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

SÁM 312

**CEALKKA- JA
HÁPMEOAHPA DUTKAN**

10 oahppočuoggá

Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 10.05.2016, áššis 45/16. Rievdadusat dohkkehuvvon 09.01.17, Public áššenr. 16/00545 ja mearrádnusnotáhtain 02.05.18, Public áššenr. 18/00215.

1. OAHPPOOVTTADAGA NAMMA

Sámegillii: Cealkka- ja hápmeoahpa dutkan

Dárogillii: Forskning i syntaks og morfologi

Eaŋgalasgillii: Syntactic and morphological research

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

OAHPPOVTTADAGA KODA: SÁM 312

VIIDODAT: 10 oahppočuoggá/ studiepoeng/ ECTS credits

OAHPU LÁGIDEAPMI: Dábálaččat luohkkálatnja- dahje neahttaoahpahussan

3. OAHPPOPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Gursa gullá *Sámegiela ja sámi girjjálašvuoda* masterprográmma fága- dahje váljagurssaide.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Sisabeassangáibádusassan leat *Sámegiela* ja *sámi girjjálašvuoda* masterprográmma oppalaš sisabeassangáibádusat mat leat čilgejuvvon oahppoprográmmafápmas.

5. OAHPAHUSGIELLA

Davvisámegiella lea váldoahpahusgiellan. Eará sámegiela ja suoma-, ruota-, dáro- ja eaŋgalsgiella sáhttet adnojuvvot omd. guosselogašvuohtas.

6 SISDOALLU

Gursa čiekŋu sámegiela cealkkaoahpa (syntávssa) ja hápmeoahpa (morfologiija) dutkamii. Sámegiela cealkka- ja hápmeoahpa guorahallo gursas eandalii nu gohčoduvvon dábálaš giellaoahppateoriija (eaŋg. *basic linguistic theory*) ja giellatypologiija geahčanguovllus.

Gursas guorahallo dat, mo sámegiela giellaoahpalaš ráhkadus sáhtta govviduvvot ja analyserejuvvot dábálaš gielladiehtaga vugiiguin ja doahpangiiguin, ja mo sámegiela ráhkadus sulastahtta máilmmi eará gielaide dahje earrána dain. Studeanta maiddái vállje gursa olis alces spesialiserenfáttá, masa son vuojuvuvvá čiekŋalabbot.

7 OAHPPANJOKSOSAT

Oahpu maŋŋá studeanta lea olahan dáid oahppanjoksosiid:

Máhttu ja diehtu:

Studeanta

- dovdá doahpágiid, tearpmaid ja vugiid, maiguin giela cealkka- ja hápmeoahpalaš ráhkadus dábálaš gielladiehtagis govviduvvo ja čilgejuvvo
- dovdá cealkka- ja hápmeoahpa dutkanmetodaid ja -vugiid
- diehtá, mo sáme giela cealkka- ja hápmeoahpalaš ráhkadusa sáhtá govvidit, analyseret ja dutkat gielladieđalaš vugiiguin
- dovdá sáme giela cealkka- ja hápmeoahpa áigeguovdilis dutkangažaldagaid

Gálggat:

Studeanta

- máhtá čilget ja analyseret sáme giela cealkka- ja hápmeoahpa ráhkadusaid dakkár tearpmaiguin ja vugiiguin, mat leat gielladiehtagis álbmogiidgaskasaččat anus
- máhtá govvidit sáme giela cealkka- ja hápmeoahpa iešvuodaid giellatypologalaš geahčanguovllus, ja čilget mainna lágiin sáme giella earrána giellatypologalaččat eará gielain
- máhtá hábmet cealkka- ja hápmeoahpalaš dutkangažaldagaid ja guorahallat daid ieš čoggojuvvon materiálain

Oppalaš gelbbolašvuohta:

Studeanta lea

- oahppan govvidit sáme giela cealkka- ja hápmeoahpa dábálaš gielladiehtaga doahpágiiguin ja vugiiguin
- oahppan analyseret sáme giela cealkka- ja hápmeoahpalaš ráhkadusa giellatypologalaš perspektiivvas
- oahppan iehčanasat guorahallat cealkka- ja hápmeoahpa gažaldagaid ja čoaggit dan várás dutkanmateriála

8 OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

Logaldallamat, hárjehusat, seminárat, iehčanas guorahallan- ja čállinbargu.

9 GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Studeanta vällje ovttas fágaoahpaheddjiin cealkka- ja hápmeoahpa olis fáttá, masa son spesialisere ja mas son dahká guorahallama. Guorahallan galgá viggat čoavdit dan, mo soames cealkka- dahje hápmeoahpalaš almanusa sáme gielas sáhtášii gielladieđalaččat govvidit. Son maddái vällje ovttas fágaoahpaheddjiin lohkanmearregirjjálašvuođa nu, ahte dat doarju su spesialiserenfáttá.

Studeanta galgá oassálastit guovtti seminárii. Vuosttas semináras son buktá ovdan iežas guorahallanfáttá ja plána das, mo son čoaggá materiála guorahallama várás. Materiála sáhttá čoggojuvvot omd. čállojuvvon giellamateriálain, jietnabáttiin dahje jearahallamiid bokte.

Nuppi semináras son doallá ovdasága guorahallama bohtosiin. Ovdasáhka galgá leat njálmmálaš presentašuvdna, mas geavahuvvo visuála veahkkegaskoapmi (omd. PowerPoint-čájáhus). Ovdasága guhkkodat lea 30 minuhta, mas 10 minuhta leat várrejuvvon kommeanttaide ja ságastallamii. Lassin studeanta galgá addit guorahallama sisa maiddái čálalaš hámis (guhkkodat unnimustá 8 s.) manjimustá guokte vahku ovdal eksámena. Fágaoahpaheaddji ferte leat árvvoštallan sihke njálmmálaš ovdasága ja čálalaš barggu dohkálažžan.

10 EKSÁMEN

Guovtteosat eksámen, masa gullá čálalaš bargu ja njálmmálaš oassi. Čálalaš oasi gokčá sisa buktojuvvon guorahallanbarggu (gč. 9: *Gáibádusat beassat eksámenii*). Njálmmálaš eksámen bistá 40 minuhta ja doallá sisttis gažaldagaid sihke gurssa oktasaš sisdoalu ja studeantta iežas spesialerenfáttá birra.

Árvvoštallan: Árvosátni A–F. Árvvoštallan vuodduuvvá njálmmálaš eksámenii (50%) ja sisa addon čálalaš guorahallanbargui (50%).

11 PRIVATISTTAID VEJOLAŠVUOHTA VÁLDIT GURSSA

Privatisttat eai sáhte váldit dán gurssa, dasgo oahppan gáibida dan, ahte studeanta searvá oahpahussii. Geahča muđui U/A lága § 3-8 (2).

12 KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinnjuolggadusaide, ja makkár vejolašvuodát/geatnegasvuodát studeanttain leat árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvon evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvon studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.

13 LOHKANMEARRI

Lohkanmearri lea unnimustá 400 siiddu. Girjjálašvuohta välljejuvvon ovttas fágaoahpaheddjiin (gč. 9: *gáibádusat beassat eksámenii*).

Bealli lohkanmearis (200 s.) guoská almmolaš teoriijaide ja doahpagiidda, ja välljejuvvo dáid girjjiin:

Dixon, R.M.W. 2010. *Basic Linguistic Theory. Volume 1: Methodology*. Oxford University Press.

Dixon, R.M.W. 2010. *Basic Linguistic Theory. Volume 2: Grammatical Topics*. Oxford University Press.

Dixon, R.M.W. 2012. *Basic Linguistic Theory. Volume 3: Further Grammatical Topics*. Oxford University Press.

Givón, Talmy 2001. *Syntax: an introduction. Volume 1*. John Benjamins.

Givón, Talmy 2001. *Syntax: an introduction. Volume 2*. John Benjamins.

Haspelmath, Martin & Sims, Andrea D. 2010: *Understanding morphology*. 2nd edition. Hodder Education.

Payne, Thomas E. 1997. *Describing morphosyntax: a guide for field linguists*. Cambridge University Press.

Nubbi bealli (200 s.) lohkanmearis sohppojuvvo fágaoahpaheddjiin ja doallá sisttis sámegiela cealkka- dahje hápmeohppii guoski dutkamušaid.